

Řemesla, obchody a tradice

VZNIK ŘEMESEL

Není tomu ještě tak dávno, kdy se lidé z velké části živili tím, co uměly jejich ruce vyrobit, tedy řemeslem. Různá řemesla se počala utvářet už od pravěku. Nejprve si práci mezi sebe dělili žena (domácí práce – vaření, příprava zásob, ošacení...) a muž (výroba nástrojů na lov, lovení, stavba příbytku...). Jakmile se lidé začali usazovat na jednom místě a pustili se do pěstování plodin a chovu zvířat, postupně se začala řemesla rozrůžňovat a oddělovat od zemědělství.

Co myslíte, jaká byla nejstarší řemesla?

Rozdělte následující řemeslníky do dvou skupin – na ty, jejichž práce byla na našem území známá už v pravěku (přibližně do 5. století našeho letopočtu), a ty, kteří se objevili až ve středověku.

DRVOŠTĚP

LÉKÁRNÍK

KOŽELUH

KLOBOUČNÍK

PERNIKÁŘ

HODINÁŘ

ŠPERKAŘ

PŘADLEC

ŠINDELÁŘ

PEŘINÁŘ

HRNČÍŘ

PÍSAŘ

TKADLEC

KOVÁŘ

ŘEZNÍK

BARVÍŘ

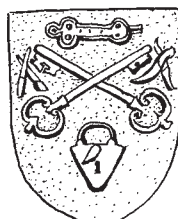
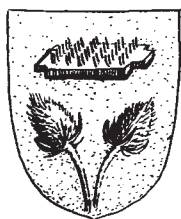
TESAŘ

ŘEMESLNICKÉ CECHY

Od prvních počátků Prahy se na jejím území usazovali různí řemeslníci a nových řemesel stále přibývalo. Řemeslníci se ve středověku, už na konci 13. století, začali sdružovat do takzvaných cechů. Cechy byly organizace řemeslnických mistrů a tovaryšů (učňů) jednoho řemesla. Smyslem těchto organizací bylo ochránit trh před výrobky cizích řemeslníků a na druhé straně zajistit kvalitu vlastních výrobků. Jednotlivé cechy, kromě sepsaných stanov, si vytvořily také vlastní cechovní znak.

Jaké cechy měly následující znaky?

Cechy většinou měly své dílny ve vymezených částech Prahy. Dodnes můžeme poznat, kde měla jednotlivá řemesla svá působiště. Víte jak? Prozradí nám to názvy pražských ulic. Některé vám zde předkládáme, další zkuste objevit sami!

Co dělali řemeslníci v těchto ulicích?

Vyberte si z následujících možností:

Jaké další „řemeslné“ ulice v Praze znáte nebo najdete?

TRHY A TRŽNICE

Své zboží řemeslníci prodávali buď v kamenných obchodech, nebo na trzích. Trhy se konaly pravidelně v určité dny, potom bývaly také velké trhy jednou za rok, kterým se říkalo jarmarky (z německého *Jahrmarkt*). Tržiště byla až do 19. století specializovaná na prodej různých druhů zboží. Podle zboží se také jednotlivé trhy (dnešní náměstí) jmenovaly.

Podívejte se na mapku – jak se jmenují bývalé trhy dnes?

A jaká další náměstí nebo ulice v Praze se jmenují podle prodávaneho zboží?

Na přelomu 19. a 20. století v Praze vyrostly první kamenné tržnice, předchůdci budoucích obchodních domů. První z nich byla Staroměstská tržnice, následovala Vinohradská. Důvodů pro jejich založení bylo mnoho – lepší hygienické podmínky pod střechou, možnost lepší kontroly zboží, elektrické osvětlení, dodávky pitné vody. Kromě těchto technických důvodů hrál důležitou roli fakt, že domácích výrobců potravin ubývalo a nacházeli se stále dál od Prahy, jejich roli postupně začaly přebírat potraviny a zboží vyráběné průmyslově.

Luneta od V. Bartoňka ve Staroměstské tržnici

ŘEMESLA V NAŠÍ ČTVRTI

Udělejte ve své čtvrti průzkum, jak je soběstačná v nabídkách služeb a zboží.

Vydejte se do ulic a zjistěte, kolik je zde řemeslníků nebo firem (truhlář, zedník, opravář obuvi, instalatér, automechanik...), kolik je zde obchodů s různými druhy zboží, jaké služby u vás najdete (mateřská škola, knihovna, lékárna, zdravotní středisko, pošta, úřady...).

Řemesla:

Obchody:

Služby:

Pokuste se zjistit (na internetu, v knihách nebo na městském úřadě), jak to u vás po této stránce vypadalo před padesáti, sto lety. Co se od té doby změnilo? Jaké změny považujete za lepší a jaké za horší?

Je ve vaší čtvrti nějaké obchodní centrum či obchodní dům? Kam chodí lidé nejvíce nakupovat? Zamyslete se nad tím, jaký vliv mají nákupní centra na život ve vaší obci – jak změnila způsob nakupování a trávení volného času, jak se promítla do struktury místních obchodů, jak pozměňují vzhled krajiny... Které změny považujete za přínosné a bez kterých byste se naopak radši obešli?

Najdete ve své městské části něco, co je pro ni typické, co v jiných čtvrtích není? Vyráběl či vyrábí se u vás nějaký výrobek, který třeba nese název čtvrti (pivo, potravinářská specialita, ...)? Konaly nebo konají se u vás nějaké zvláštní slavnosti, trhy či poutě? Při jakých příležitostech a kdy tato tradice vznikla?